

Warszawa, 11 lipca 2018 r.

**Uwagi Stowarzyszenia Klon/Jawor
do**

Projekt Rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Rozporządzenie wprowadza zupełnie nowe procedury ubiegania się o dofinansowanie zadań publicznych – zawierające dobre rozwiązania praktykowane przez innych grantodawców, co oceniamy jako dobre. Jednakże budzi nasz niepokój, że pomija ono zupełnie Ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jest nieprecyzyjne i wbrew nazwie nie zawiera szczegółowych warunków uzyskania dofinansowania.

Nie jest jasne, dlaczego nie skorzystano z istniejących procedur, z którymi organizacje pozarządowe zdążyły się już oswoić i które obecnie sprawnie funkcjonują. Skoro jednak zdecydowano się na tworzenie nowego mechanizmu, to powinien być on precyzyjny i mieć zastosowanie również do innych środków przekazywanych przez administrację publiczną. Poniższe uwagi wskazują, że założono dowolność w stosowaniu trzech odmiennych trybów oceny wniosków oraz występuje wiele znaczących niejasności na poszczególnych etapach oceny.

Przykłady nieprecyzyjnych zapisów:

W projekcie rozporządzenia przewidziane są trzy różne procedury składania wniosków:

- procedura dwuetapowa (wniosek wstępny, wniosek pełny, ocena formalna instytucji zarządzającej, ocena merytoryczna ekspertów, możliwość zaproszenia organizacji na konsultację)
- procedura jednoetapowa (wniosek pełny, kryterium: „ze względu na charakter otwartego konkursu lub jego przedmiot”, ocena formalna Instytucji Zarządzającej, ocena merytoryczna ekspertów, brak możliwości zaproszenia na konsultację)
- procedura uproszczona (nie wiadomo, czy wniosek pełny czy wstępny, kryterium dotacja 20 tys. zł, ocena formalna i merytoryczna Instytucji Zarządzającej).

Brakuje jasnych i jednoznacznych kryteriów, według których dana procedura będzie miała zastosowanie do danego konkursu.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że procedura uproszczona jest nieprecyzyjnie opisana w projekcie rozporządzenia. Rodzi wiele pytań i wątpliwości (np. kiedy się ją stosuje, jak się ją stosuje, jak konkretnie wygląda ta procedura), co w rezultacie nie daje przejrzystości procesu decyzyjnego.

W projekcie rozporządzenia procedura ubiegania się o środki ma być dwuetapowa, z podziałem na wniosek wstępny i pełny, z udziałem ekspertów oceniających wnioski. Z drugiej strony wprowadzona jest możliwość trybu uproszczonego dla dotacji do 20 tys. zł. Tryb uproszczony

nie przewiduje udziału ekspertów w pracach nad oceną. Niedoprecyzowanie zapisów i ogólnikowość określenia tej procedury, bez np. informacji jaki % środków może być wydany w ramach trybu uproszczonego sprawia, że możliwa jest sytuacja, w której w zasadzie wszystkie środki mogą być rozdysponowane bez oceny eksperckiej, co rodzi niebezpieczeństwo, że przekazywanie środków stanie się nietransparentne, łamiąc ustawową zasadę jawności.

Ponadto w projekcie przewidziano także możliwość przeprowadzenia otwartego konkursu z pominięciem etapu pierwszego, „ze względu na charakter otwartego konkursu lub jego przedmiot”. Niejasne, nieprecyzyjne zapisy powodują, że w zasadzie każdy konkurs może być prowadzony bez wstępnego etapu składania wniosków, a decyzja o wyborze procedury może być arbitralna, nieprzejrzysta.

Rozporządzenie powinno jasno określać, w jakich sytuacjach możliwe jest zastosowanie każdego typu procedury konkursu (jedno- czy dwuetapowy, uproszczony).

W rozporządzeniu brakuje ponadto informacji, jakie kryteria/zasady będą brane pod uwagę przy ocenie wniosków, jak będą wyglądały wnioski, jakie dokumenty będą wymagane itp. Kwestie kryteriów oceny wniosku mają regulować regulaminy poszczególnych konkursów. Na poziomie szczegółowym to rozwiązanie (tj. szczegółowe kryteria) jest jak najbardziej słuszne. Jednak postulujemy wprowadzenie do rozporządzenia ogólnych informacji o kryteriach oceny, zasadach, tak jak ma to miejsce w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w art. 15, ponieważ dzięki temu zapobiegnie się możliwej wg projektu sytuacji, w której stosowane będą dowolne lub bardzo rozbieżne w różnych konkursach kryteria.

Niejasna i niedookreślona jest rola Instytucji Zarządzającej w procesie oceny merytorycznej wniosku (nie jest jasne, co w praktyce oznacza, że Instytucja Zarządzająca *zatwierdza wnioski i ocenia* – jakie są jej kompetencje w ocenie wniosków, także względem oceny eksperckiej i panelu ekspertów).

Zgodnie z Projektem rozporządzenia oceny merytorycznej dokonuje dwóch ekspertów powoływanych przez Instytucję Zarządzającą. Postulujemy, aby dodać kryterium dotyczące konfliktu interesów, tj. eksperci nie powinni być związani w żaden sposób z organizacją, której wniosek oceniają.

Zwracamy też uwagę, że nieprecyzyjne są zapisy dotyczące funkcjonowania panelu ekspertów i trybu zapraszania organizacji na konsultację.

Po dokonaniu oceny przez ekspertów jest sporządzana lista rankingowa i na tej podstawie są składane wnioski pełne (w procedurze dwuetapowej). W projekcie pojawia się również możliwość zaproszenia na konsultacje organizacji przez Instytucję Zarządzającą. *Instytucja Zarządzająca przed dokonaniem oceny merytorycznej wniosków pełnych może przeprowadzić konsultacje, których przedmiotem jest uściślenie lub weryfikacja informacji zawartych we wniosku.* Nie jest jasne, czy Instytucja Zarządzająca uwzględni ocenę ekspertów. Czy zaprasza na rozmowy na podstawie listy rankingowej, którą przygotowali eksperci na pierwszym etapie składania wniosków? Czy też Instytucja Zarządzająca niezależnie od ekspertów także czyta wnioski wstępne i zaprasza po tej lekturze na rozmowę bez względu na ranking sporządzony przez ekspertów? Brakuje opisu kryteriów, na jakiej podstawie, według jakich wskazań organizacja jest lub nie jest zapraszana na konsultacje. Czy zapraszane są wszystkie organizacje? – taka sytuacja wydaje się niemożliwe organizacyjnie.

Niedoprecyzowany jest także charakter i rola konsultacji ofert.

Kolejnym elementem oceny wniosków jest dyskusja w ramach panelu ekspertów, który ustala *listę* wniosków do dofinansowania. Czy to oznacza, że ustalenia są niezależne od *listy rankingowej* przygotowanej przez Instytucję Zarządzającą na podstawie ocen przeprowadzonych przez ekspertów? Niejasne jest, jak się mają obie listy do siebie.

Kolejne niejasności dotyczące panelu ekspertów. Nie wskazano, czy ma się składać ze wszystkich ekspertów, którzy oceniali pełne wnioski, czy też będą oni wybierani i według jakich kryteriów. Czy organizacyjnie uda się zebrać wszystkich ekspertów (zakładamy, że to jednak będzie duża grupa) i przedyskutować wszystkie wnioski (należy założyć, że będzie ich nawet kilkaset)? Jeśli zakłada się obecność wszystkich ekspertów, to czy posiedzenia będą wyznaczane tak długo, aż wszyscy znajdą wolny termin, czy też założono jakieś kworum. Nie jest też jasne czy ten tryb oceny, tj. z panelem ekspertów, stosowany będzie także do procedury jednoetapowej.

Podsumowując, postulujemy bardziej precyzyjne, jasne dookreślenie proponowanych rozwiązań i zapisów rozporządzenia, tak by miały dobre umocowanie w prawie i nie budziły wątpliwości, dookreślały szczegóły i nie spowodowały, że przekazywanie środków stanie się nietransparentne, co łamie ustawową zasadę jawności.

Stowarzyszenie Klon/Jawor